

Quickscan Flora en fauna Tol 2 te Drongelen

Quickscan Flora en fauna Tol 2 te Drongelen

Status:

Concept

In opdracht van:

Van Dun Advies BV
Dorpsstraat 54
5113 TE Ulicoten

Contactpersoon:

Karin van Groenestijn

Uitgevoerd door:

Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk en rapportage:

W.F.T. Lomans

Datum: 17-04-2015

Projectnr: 11-15

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Lomans Ecoworks accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Lomans Ecoworks uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoud

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Ligging en beschrijving plangebied.....	4
1.3 Huidig gebruik en beoogde ontwikkeling.....	4
1.4 Doel.....	5
1.5 Natuurbescherming in Nederland.....	6
1.6 Werkwijze.....	8
2. GEBIEDSBESCHERMING	9
2.1 Natuurbeschermingswet 1998.....	9
2.2 Natuurnetwerk Nederland	10
3. SOORTENBESCHERMING	11
3.1 Fora- en faunawet	11
3.2 Flora.....	11
3.3 Vogels	11
3.4 Grondgebonden zoogdieren	14
3.5 Vleermuizen.....	14
3.6 Vlinders en libellen	15
3.7 Mieren en kevers.....	16
3.8 Vissen.....	16
3.9 Reptielen en amfibieën	16
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	17
5. GERAADPLEEGDE BRONNEN	20
6. FOTO- IMPRESSIE PLANGEBIED	20

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

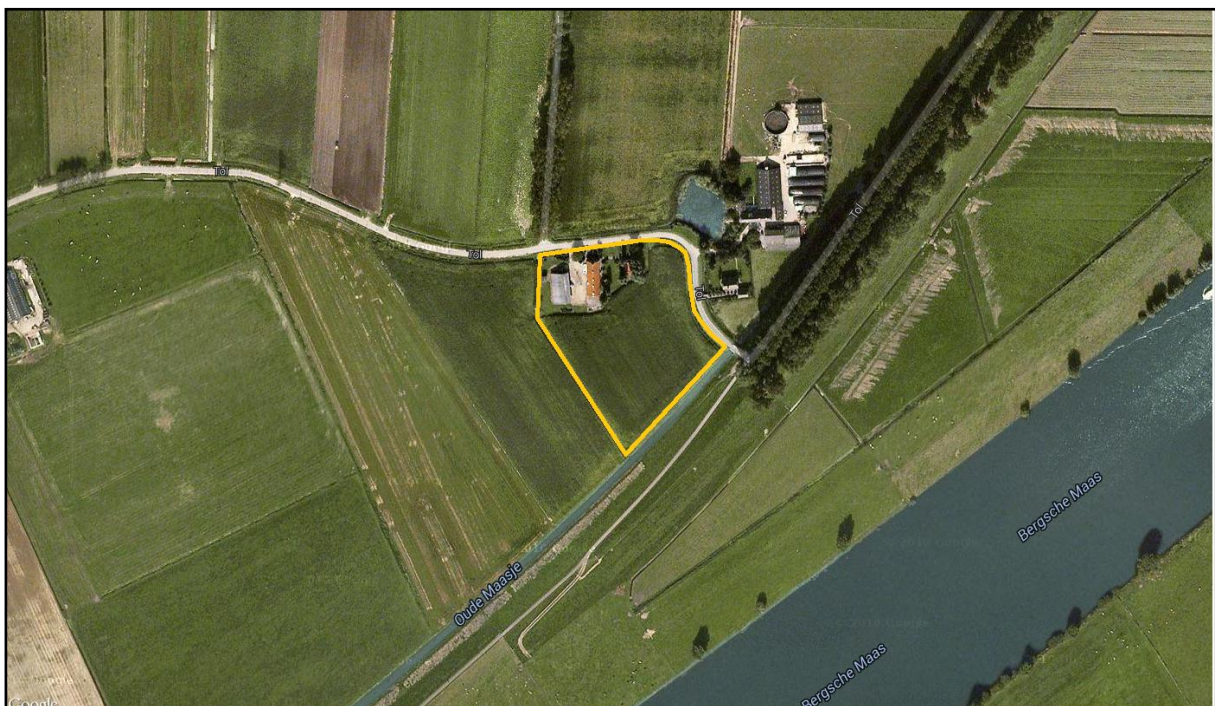
De heer en mevrouw van Raaij zijn voornemens tot herontwikkeling van de locatie Tol 2 te Drongelen. Hiervoor is een herziening van het bestemmingsplan aan de orde. Van Dun Advies begeleidt de familie bij de te doorlopen procedure. Als onderbouwing bij de ruimtelijke procedure dient onderzocht te worden welke natuurwaarden in het (plan) gebied aanwezig zijn. En op welke wijze de voorgenomen ontwikkeling effect kan hebben op beschermde natuurwaarden.

1.2 Ligging en beschrijving plangebied.

De locatie Tol 2 te Drongelen is gelegen in de gemeente Aalburg in een grootschalig landbouwgebied op rivierklei. Aan de zuidzijde grenst het plangebied aan het Oude Maasje, die vervolgens middels een fietspad en de dijk grenst aan de Bergsche Maas. Ten noordwesten van het plangebied ligt een wiel in het landschap en een grootschalig agrarisch bedrijf en een vrijstaande burgerwoning. Voorts grenst het plangebied aan oost en noordzijde aan graslanden en akkerbouwpercelen met weidse uitzichten. In de omgeving is opgaand groen aanwezig in de vorm van Populieren langs de dijk en het Oude Maasje, en nabij het agrarische bedrijf van de buren.

Het plangebied heeft een oppervlakte van ruim 1.7 ha waarvan het grootste deel bestaat uit productiegrasland. De bebouwing bestaat uit een naoorlogse boerderij, een open kapschuur, en een kleine vervallen bedrijfswoning.

Het plangebied oogt erg groen met Populieren en Wilgen rond de bebouwing, een oude Walnoot in de voortuin en verder wat coniferen en sierbeplanting.

Figuur 1. Ligging plangebied in de omgeving.

Bron: Bing maps

1.3 Huidig gebruik en beoogde ontwikkeling

In de huidige situatie staan de boerderij en bedrijfsgebouwen leeg. Er vinden nog agrarische activiteiten plaats op het perceel grasland in het plangebied.

Middels de beoogde herontwikkeling wordt de agrarische bestemming gewijzigd in een gemengde bestemming met educatie, zorg en kleinschalige horeca.

Het vervallen bedrijfswoninkje wordt gesloopt, de kapschuur en boerderij met woon- en stalgedeelte blijven in hun huidige vorm gehandhaafd. Er zullen wat interne aanpassingen plaatsvinden en er zijn plannen om het dak te renoveren. Het bestaande groen blijft zoveel mogelijk gehandhaafd, er zullen enkele Italiaanse populieren gekapt worden.

Met de wijziging naar een recreatieve bestemming wordt het plangebied ingericht met kleinschalige landschapelementen zoals dierweides, een vlinder- en insectentuin en landschappelijke inpassing met inheems groen.

Figuur 2. Beoogde herinrichting plangebied met landschappelijk inpassing. (Wordt mogelijk aangepast).

1.4 Doel

De gewenste ontwikkeling in het plangebied kan mogelijk effecten hebben op flora en fauna, of op belangrijke (beschermde) natuurgebieden in de omgeving. Middels dit onderzoek wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke effecten de gewenste ontwikkeling mogelijk kan hebben op (beschermde) natuurgebieden en soorten.

Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen.

Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt kan worden binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

1.5 Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale regelgeving, waarin een onderscheid wordt gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en Ecologische Hoofdstructuur (EHS), in het huidige rijksbeleid benoemd als "Natuurnetwerk Nederland".

Natuurbeschermingswet 1998

Onder deze wetgeving vallen zowel de Natura2000- gebieden als de Beschermden Natuurmonumenten. De Natura2000-gebieden zijn gebieden die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn of beide. In dit soort gebieden komen bijzondere natuurwaarden voor die niet mogen worden aangetast.

Natuurnetwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur)

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is een vervolg op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam EHS nog wel in de wetgeving is verankerd. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle mogelijke effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst.

Soortenbescherming

De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn.

Flora- en faunawet

Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten. Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het "nee, tenzij"-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

Zorgplicht

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren.

Dit is de waarde die de plant of dier in zichzelf heeft. De waarde die wordt gehecht aan kwaliteiten van een soort, ongeacht de waarde die soort heeft voor mensen.

In de Flora- en Faunawet is dan ook een zorgplicht (artikel 2, lid 1) opgenomen:

Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

De zorgplicht geldt altijd, en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Beschermingsniveau

Er worden in de Flora- en faunawet drie lijsten met verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor de soorten met een lichte bescherming (*Tabel 1*) geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten (*Tabel 2 en 3*) zijn mitigerende (verzachtende) of compenserende maatregelen van toepassing als negatieve effecten door de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moet worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfsplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als mitigatie of compensatie niet mogelijk is.

Relevant zijn in het kader van deze quickscan vooral de bepalingen die van toepassing zijn op de ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. De Flora- en faunawet is overal van toepassing in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd. Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer.

Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

1.6 Werkwijze

Bronnenonderzoek

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van o.a. de website Waarneming.nl, de website van Ministerie van economische zaken en diverse verspreidingsatlassen. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland (EHS) in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Veldbezoek

Er heeft een veldbezoek plaatsgevonden op 10 april in de voormiddag. Het weer was zonnig met een temperatuur van 11°C. Het onderzoek is uitgevoerd door M. Lomans.

Hierbij zijn de in het plangebied aanwezige biotopen opgenomen. Aan de hand van de aanwezige biotopen kan worden bepaald of er mogelijk beschermde soorten voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen, die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn verwerkt in onderstaande rapportage.

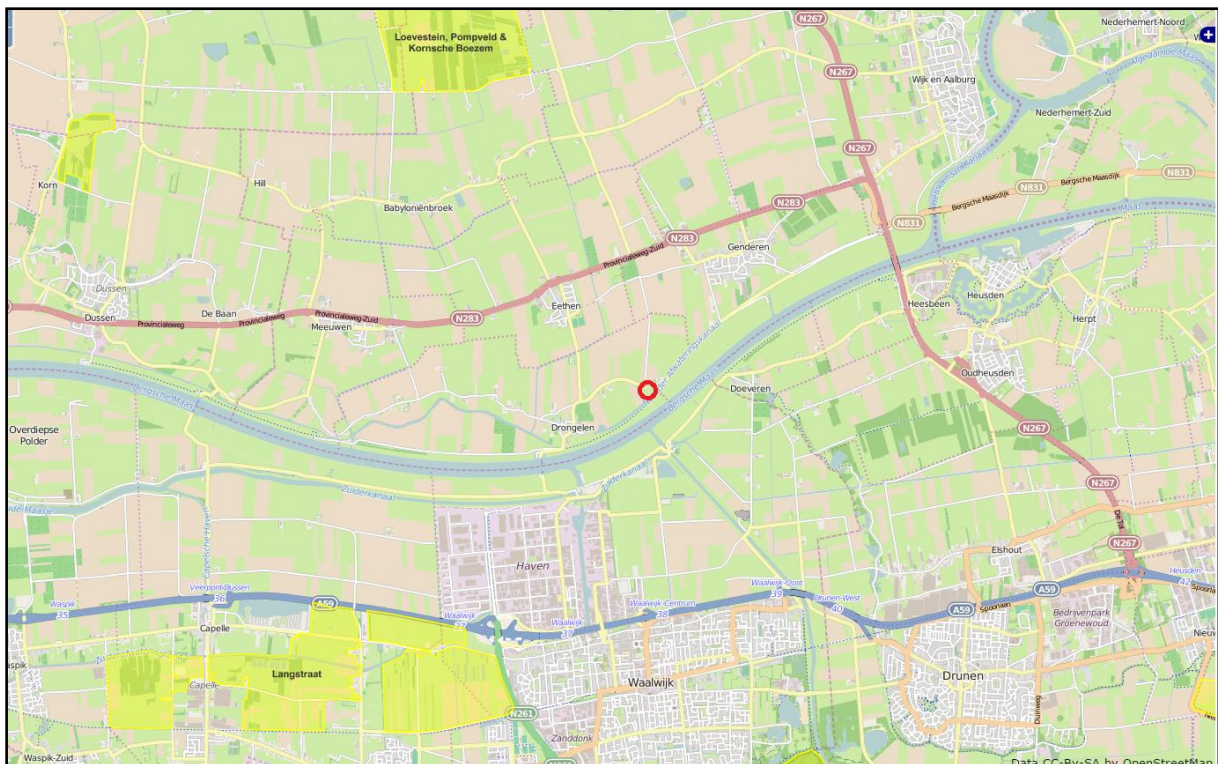
2. Gebiedsbescherming

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied maakt geen deel uit van een Vogel- en/of Habitatrichtlijngebied. De dichtstbijzijnde natuurgebieden liggen op zo'n 4,5 kilometer ten zuidwesten en ten noorden van het plangebied. Het betreft het Natura 2000- gebied "Langstraat", een Habitatrichtlijngebied op de grens van zandgronden, rivierengebied en zeekleigronden met bijzondere laagveenbegroeiingen. En het Natura 2000-Habitatrichtlijngebied "Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem". Een groot poldergebied op de overgang van bovenrivieren naar benedenrivieren met een rijke visfauna en bijzonder bloemrijke hooilanden.

Ten aanzien van Natura 2000 -gebieden dient er zekerheid geboden te worden betreffende het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten dan wel de verstoring van soorten.

Op basis van de afstand van het plangebied tot de Natura 2000- gebieden, de aard en omvang van de ontwikkeling kunnen negatieve effecten uitgesloten worden.

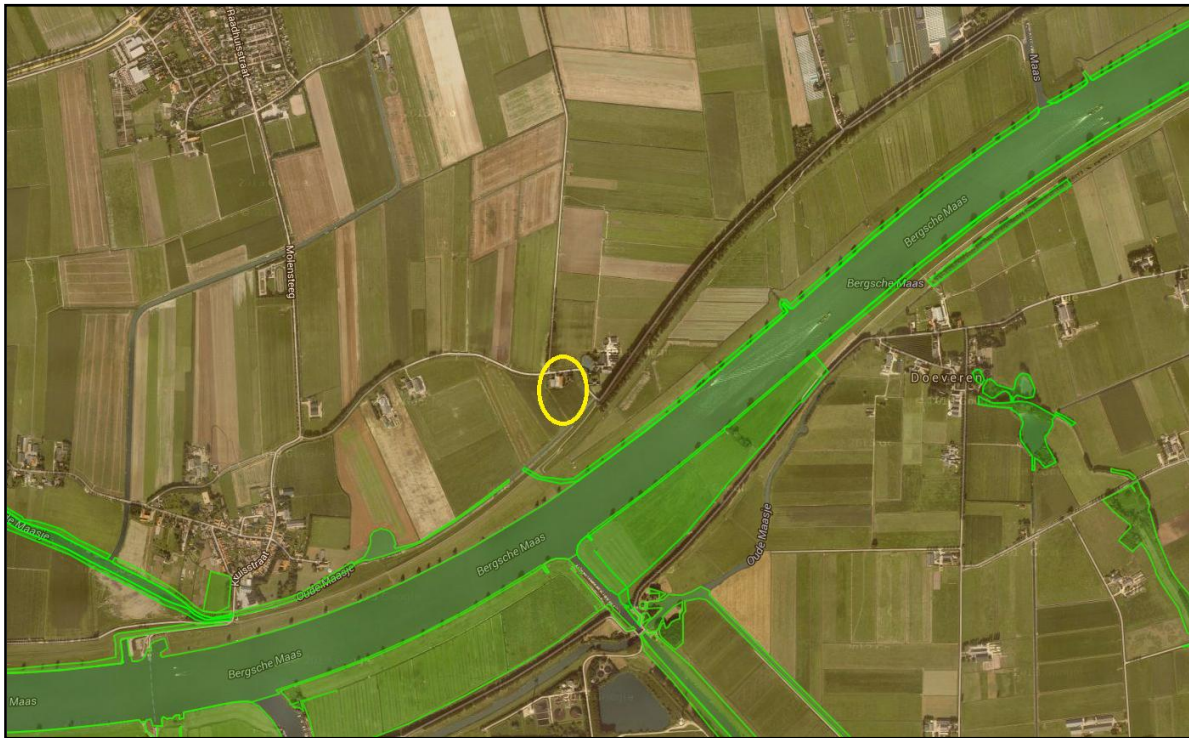
Figuur 3. Ligging plangebied (rood) t.o.v. Natura2000- gebieden (geel)

Bron: www.synbiosys.alterra.nl

2.2 Natuurnetwerk Nederland (Ecologische Hoofdstructuur)

Het plangebied maakt geen deel uit van Natuurnetwerk Nederland. (EHS) Het dichtstbijzijnde gebied dat als zodanig is begrensd, is een traject van het Oude Maasje op een afstand van ruim 300 meter ten zuidwesten van het plangebied.

Herinrichting zal, gelet op de afstand en de ligging van het plangebied, geen invloed op het Natuur netwerk Nederland hebben.

Figuur 4. Ligging plangebied (geel) t.o.v. Ecologische Hoofdstructuur (lichtgroen) Bron: synbiosys.alterra.nl

3. Soortenbescherming

3.1 Flora en Faunawet

De aangetroffen soorten en het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied wordt beschreven.

Per soortgroep wordt beschreven welke soorten er zijn waargenomen tijdens veldbezoek, welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er vervolgstappen nodig zijn.

3.2 FLORA

Voorkomen

Plangebied en omgeving zijn gelegen op vochtige, stikstofrijke en voedselrijke kleibodem. In de aangrenzende wegbermen en slootkanten zijn soorten waargenomen als bloeiend Speenkruid, Grote Vossenstaart, en ontluikend Fluitenkruid.

In het plangebied worden geen soorten verwacht die op de beschermde lijsten voorkomen. Het cultuurgrasland wordt bemest, en de directe omgeving van de bebouwing is half verhard en de begroeiing bestaat uit siertuinplanten.

Beschermde plantensoorten komen niet voor en kunnen aan de hand van de biotoopeigenschappen worden uitgesloten. Het perceel is hiervoor te voedselrijk.

Effecten en vervolg

Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

3.3 VOGELS

In de Flora en faunawet worden alle broedende vogels strikt beschermd. De Flora- en Faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. Als nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een ontheffingsaanvraag noodzakelijk zijn. De volgende typen (aflopend in beschermde status) worden onderscheiden:

Type A: Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk

Nesten jaarrond beschermd, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

Soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespindief en Zwarte wouw.

Type B: Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk

Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Echter ze zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of "als ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen".

Soorten: Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiszwaluw, Ijsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverzwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenvalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht.

Type C: Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk

Soorten: *Overige soorten*

*Voorkomen***Type A Jaarrond beschermde soorten**

Het plangebied en nabije omgeving vormen geschikt leefgebied voor enkele soorten met jaarrond beschermde nesten.

Steenuil

In de kapschuur is een Steenuil waargenomen op een balk. In de schuur is gezien de sporen van uitwerpselen en de resten braakballetjes, een vaste rust- of verblijfplaats aanwezig. Er is nestgelegenheid aanwezig in de vorm van een nestkast in een wilgenrij aan de westzijde van de boerderij.

Door lokale steenuilvrijwilligers is bevestigd dat het steenuilenpaar de afgelopen 2 jaar in de nestkast succesvol gebroed hebben met meerdere jongen.

De kapschuur en de Wilgen met de nestkast blijven gehandhaafd in het nieuwe plan. De vaste rust- en verblijfplaatsen van Steenuil worden hiermee gewaarborgd. Door de recreatieve functie in het nieuwe plan kan er lichte verstoring optreden voor de Steenuil. Deze worden gemitigeerd door verbetering van leefgebied / foerageergebied door landschapselementen zoals dierweides, een vlinder- en insectentuin.

Effecten op Steenuil

De functionaliteit van de voortplantingsplaats, vaste rust- en verblijfplaats blijven behouden. Leefgebied en foerageermogelijkheden zullen verbeteren door landschappelijke inpassing in het nieuwe plan. Voor tips ter verbetering foerageermogelijkheden / leefgebied. (*zie conclusies en aanbevelingen*)

Huismus

Tijdens het veldbezoek zijn Huismussen waargenomen in het plangebied. Ze zaten op de dakrand en nok van het woonhuis vlogen in en uit de Coniferen aan de voorzijde van het woonhuis. Mogelijk vormt het plangebied het functionele leefgebied van de Huismus. Er is uitgekeken naar aanwijzingen die duiden op vaste rust- of verblijfplaatsen (nestlocaties), zoals veertjes en restjes nestmateriaal die onder dakpannen uitsteken, of uitwerpselen op plekken waar ze gezamenlijk de nacht doorbrengen. In de nok van het dak en bij de schoorstenen zijn veel resten van uitwerpselen bij elkaar gezien. Ook zaten er ten tijde van het onderzoek Spreeuwen op het dak. Het is niet uit te sluiten dat er nesten van Huismussen of Spreeuwen op plekken onder dakpannen of nokpannen aanwezig zijn.

Huismussen en hun vaste rust- en verblijfplaatsen (nestlocaties) zijn jaarrond beschermd. Vaste rust- en verblijfplaatsen mogen niet zonder meer verdwijnen met een ruimtelijke ontwikkeling.

Effecten op Huismus

Door de geplande dakrenovatie kunnen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van Huismussen verdwijnen. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of deze aanwezig zijn. Indien er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn, kunnen mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn zoals het tijdig plaatsen van nestkasten en onder het nieuwe dak vogelvides te plaatsen.

Er wordt nader onderzoek aanbevolen om vast te stellen welke functies het plangebied vervult voor De Huismus, welke effecten te verwachten zijn, en welke maatregelen genomen dienen te worden om het functionele leefgebied in stand te houden of te verbeteren.

Kerkuil

Op de zolder van de boerderij zijn sporen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van Kerkuil. Gezien het aantal oude en verse braakballen en sporen van uitwerpselen is de zolder al geruime tijd een vaste verblijfplaats voor de Kerkuil(en). Er bevindt zich geen nestlocatie op de hooizolder. De initiatiefnemers zijn hiervan op de hoogte en hebben contact met het Brabants Landschap die hen hierover informatie verstrekt. Initiatiefnemers gaan zorgvuldig om met bestaande natuurwaarden en doen al het mogelijke om deze te behouden of te verbeteren.

Enkele jaren geleden is er in de kapschuur een kerkuilenkast opgehangen door een vrijwilliger van de lokale uilenwerkgroep. De nestkast is volgens de vrijwillige uilenbeschermer in gebruik door een Houtduif.

Kerkuilen hebben een groot territorium met meerdere vaste rust- en verblijfplaatsen waarin ook gewisseld wordt. Zeer waarschijnlijk zijn er ook verblijfplaatsen in de nabije omgeving bijv. in een schuur bij het melkveebedrijf in de nabije omgeving.

Effecten op Kerkuil

Tijdens de renovatie van het dak wordt een vaste roestplaats van de Kerkuil tijdelijk verstoord en kan deze niet gebruikt worden. Mogelijk kan de Kerkuil tijdelijk uitwijken naar een alternatieve roestplaats.

De foerageergelegenheden kunnen enigszins verminderen door de functiewijziging in het plangebied, echter de landschappelijke inpassing zal een positieve invloed hebben. Ook in de ruime omgeving is voldoende alternatief foerageergebied.

Nader onderzoek wordt aanbevolen om vast te stellen of er meerdere vaste rust- of verblijfplaatsen zijn in de omgeving van het plangebied zodat er zekerheid bestaat over uitwijkmogelijkheden ten tijde van de dakrenovatie.

Type B vogels

Het plangebied biedt broedmogelijkheden voor een aantal vogelsoorten uit het Type B zoals Boerenzwaluw, Zwarte roodstaart of Ekster.

Tijdens het veldbezoek is een broedgeval vastgesteld van een Zwarte kraai in een Wilg in het plangebied. Er zijn Koolmezen en Pimpelmezen waargenomen.

Type C vogels

Er zijn enkele algemene soorten waargenomen uit het Type C zoals Houtduif en Vink en Tjif- tjaf

Effecten en vervolg

De geplande dakisolatie van de boerderij kan mogelijk een negatief effect hebben op een vaste rust- en verblijfplaatsen van Huismus en Kerkuil. Nader onderzoek wordt aanbevolen.

3.4 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Voorkomen

Tijdens het veldbezoek werden geen sporen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren. Er worden wel enkele lichtbeschermden soorten verwacht die gebruik maken van het plangebied zoals Mol, Haas, enkele algemene muizensoorten en kleine marterachtigen. Gezien de biotopen in het plangebied worden zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Het perceel bevat geen geschikte locaties.

Effecten en vervolg

Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor enkele lichtbeschermden soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling. Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde, wel enkele aanbevelingen t.a.v. kleine zoogdieren. (*zie conclusies en aanbevelingen*).

3.5 VLEERMUIZEN

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in Tabel 3 bijlage IV van de Europese habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alle verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn.

Voorkomen

De volgende vleermuissoorten komen potentieel voor in het plangebied en omgeving: Gewone en Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis en Meervleermuis.

Belangrijke vliegroutes en foerageergebied

Vleermuizen oriënteren zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen en houtwallen om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden. Mogelijk kunnen de bomenrijen langs de dijk in de omgeving deel uitmaken van vliegroutes voor vleermuizen, en zullen ze het plangebied benutten om te foerageren. De foerageermogelijkheden zullen in stand blijven of verbeteren door landschappelijke inpassing in het nieuwe plan.

Verblijfplaatsen

Er zijn vleermuizen die in bomen hun verblijfplaatsen hebben en soorten die in gebouwen verblijven. De aanwezige bomen in het plangebied bevatten geen geschikte holtes of loshangende schors waarin vleermuizen kunnen verblijven. Boombewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten.

Het te slopen vervallen bedrijfswoninkje is gezien de constructie en de vervallen staat niet geschikt bevonden als vleermuisverblijfplaats.

De open kapschuur met golfplaten dak is potentieel weinig geschikt als vleermuisverblijfplaats. De kapschuur blijft in zijn huidige vorm gehandhaafd.

De boerderij met pannendak en deels spouwmuur biedt mogelijk verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Er is gericht gezocht naar mogelijke sporen van aanwezigheid van vleermuizen op potentiële geschikte plekken in de boerderij. Daarbij is vooral gelet op uitwerpselen, prooiresten of vetsporen op plekken waar de vleermuizen zich mogelijk toegang kunnen verschaffen tot de woning.

Er zijn geen vleermuizen aangetroffen, of sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen.

Echter kan niet uitgesloten worden dat vleermuizen op enig moment in het jaar gebruik maken van de woning als verblijfplaats. Mogelijk kunnen de werkzaamheden m.b.t. de dakisolatie negatief effect hebben op aanwezige vleermuizen.

Effecten en vervolg

Vliegroutes en foerageergebied

Belangrijke vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied, waarschijnlijk zijn er vliegroutes in de omgeving langs dijken en bomenrijen. Met de herontwikkeling blijven groenelementen in het plangebied zoveel mogelijk gespaard. Waarschijnlijk wordt het plangebied benut door vleermuizen om te foerageren. Door de landschappelijke inpassing zullen de foerageermogelijkheden voor vleermuizen gehandhaafd blijven en versterkt worden.

Verblijfplaatsen

In de kapschuur worden geen vleermuisverblijfplaatsen verwacht door het open karakter en het materiaalgebruik. Het vervallen bedrijfswoninkje worden geen verblijfplaatsen verwacht. De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in de boerderij kan op basis van de quickscan echter niet uitgesloten worden. Het is niet uit te sluiten dat vleermuizen zich op enig moment toegang verschaffen onder dakbeschot, stootvoegen, of door spleten of kieren.

Effecten op vleermuizen

Er kunnen zich zomer- en winterverblijven bevinden in de boerderij. De werkzaamheden betreffen dakisolatie. Aanwezige vleermuizen kunnen verstoord, gewond raken of gedood worden tijdens de werkzaamheden.

Een nader onderzoek naar vleermuizen en welke functies de boerderij voor vleermuizen vervult wordt aanbevolen.

Het nader onderzoek dient te voldoen aan de meest recente versie van het Vleermuisprotocol. Dit onderzoeksprotocol is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Het onderzoek zal moeten plaatsvinden in de periode mei tot oktober. Wanneer door de werkzaamheden vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen verdwijnen, kan er door middel van passende mitigerende maatregelen voor worden gezorgd dat functies voor vleermuizen behouden blijven.

Met de bestemmingswijziging naar recreatie kan er sprake zijn van lichtverstoring in het plangebied door de toenemende menselijke activiteiten. Vooral vleermuizen en uilen zijn hier gevoelig voor. Hiervoor worden mitigerende maatregelen voorgesteld in de vorm van aangepaste verlichting.

3.6 VLINDERS EN LIBELLEN

Voorkomen

Tijdens het veldbezoek zijn op de hooizolder enkele overwinterende dagvlinders waargenomen. Het betreffen een Dagpauwoog en een Kleine vos. Bij de bloeiende Forsythia's in de voortuin is een Citroenvlinder gespot. Gezien de aanwezige biotopen worden er geen strikt beschermde soorten verwacht, deze stellen andere habitateisen.

Voor libellen is er geen voortplantingsbiotoop aanwezig door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater.

Beschermde dagvlinders en libellen worden niet verwacht.

Conclusie

Er komen geen beschermde dagvlinders en libellen voor in het plangebied.

3.7 MIEREN EN KEVERS

Voorkomen

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het plangebied.

3.8 VISSSEN

Voorkomen

In het plangebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig. De zuidzijde van het plangebied grenst aan het Oude Maasje. (Noorder afwateringskanaal)

Uit literatuurstudie is gebleken dat mogelijk beschermde vissoorten voorkomen in wateren in de omgeving zoals Kleine modderkruiper en Bittervoorn. Een geschikt biotoop voor deze soorten ontbreekt binnen het plangebied.

Conclusie

Er komen geen (beschermde) vissen voor in het plangebied.

3.9 REPTIELEN EN AMFIBIEËN

Voorkomen

In het plangebied zijn geen geschikte biotopen voor reptielen aanwezig. Het plangebied is wel geschikt als landbiotoop voor lichtbeschermde soorten zoals de Bruine kikker en Gewone pad. (Tabel 1) Er worden geen strikt beschermde amfibieën verwacht.

Effecten en vervolg

Negatieve effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde, wel enkele aanbevelingen t.a.v. amfibieën. (*zie conclusies en aanbevelingen*).

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op circa 4.5 km afstand van Natura 2000- gebieden.

Het plangebied maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (EHS)

Herinrichting zal gezien de afstand, de aard en omvang van het project, geen nadelig effect hebben op beschermde gebieden.

4.2 Beschermde soorten

Soorten van Tabel 1 (Licht beschermde soorten)

De mogelijke aanwezigheid van licht beschermde diersoorten zal niet leiden tot vernietiging van de hele populatie. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is niet in het geding. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. De zorgplicht is voor deze soorten wel van kracht. Een veelgebruikte toepassing hiervan is om alle vegetatie op het perceel een week voor de werkzaamheden kort af te maaien. Zo worden de aanwezige amfibieën en kleine zoogdieren gestimuleerd om het plangebied te verlaten.

Soorten van Tabel 2/3 (Strikt beschermde soorten)

Vleermuizen

Belangrijke vliegroutes zijn niet aanwezig in het plangebied, foerageermogelijkheden blijven gehandhaafd of zullen verbeteren door landschappelijke inpassing.

Om uitsluitel te krijgen over de functies van de boerderij voor vleermuizen dient een jaarrond onderzoek uitgevoerd te worden volgens het Vleermuisprotocol 2013.

Vogels

Aanbevelingen

Er wordt nader onderzoek aanbevolen naar functies van het plangebied voor Huismus en Kerkuil.

Er kunnen diverse vogelsoorten tot broeden komen in het plangebied en directe omgeving.

Bij de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met mogelijk broedende vogels.

Broedgevallen in of nabij het plangebied mogen niet worden verstoord.

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door de bouwactiviteiten niet uit te voeren in de broedtijd (halverwege maart tot halverwege augustus), of wanneer er concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze wordt binnen het kader van de Flora- en faunawet gewerkt.

Tips voor landschappelijke inpassing ter bevordering leefgebied Kerkuil en Steenuil.

- Aanleg van een ca. 3-5 m brede strook groen langs de agrarische perceelsrand met een mix van soorten als o.a. Sleedoorn, Hazelaar, Lijsterbes, Vuilboom, Hulst, Schietwilg, Zwarte els en Zomereik.
- Aanleg van een houtwal met mix van inheemse struiken als Meidoorn, Vuilboom, Lijsterbes, Hulst, Kardinaalsmuts en Hazelaar.
- Het creëren van een brede kruidenrijke zoom en extensief maaibeheer.
- Het inplanten van een meidoornhaag (knip- en scheerheg).
- Het inplanten van een struikenlaag met o.a. Hazelaar, Vuilboom en Hondсроos.
- Aanplanten van knotbomensingel. (Knotwilg)
- Aanplanten van struiken of bomen die noten of vruchten dragen.
- Aanplanten van hoogstamboomgaardje.
- Creëren van overhoekjes en ruigten bijvoorbeeld tussen een dubbele rij rasters.
- Laten ontstaan van struwelen.
- Maken van takkenrillen, houtstapels, composthopen en mesthopen.

Tips voor beperking verlichting

Aanbevolen wordt om de verlichting in het gehele plangebied tot een minimum te beperken. Verlichting zorgt voor verstoring van vleermuizen, maar ook andere soorten zoals uilen. De effecten van de verlichting kunnen op een aantal manieren worden beperkt. Een overzicht van de mogelijke maatregelen. De keuze voor een maatregel zal afhankelijk zijn van de situatie en moet per geval worden bepaald. In veel gevallen zal een combinatie van een aantal maatregelen de beste uitkomst geven. Enkele veel gebruikte methoden om de effecten van lichthinder te beperken zijn:

- niet uitstralende armaturen
- lagere armaturen (dan zijn er wel meer nodig);
- verlichting met een lagere lichtintensiteit;
- plaatsen van afscherpende beplanting;
- voorkom verlichting van boomkronen;
- tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan).en alleen op plekken waar het echt nodig is.

Concluderend kan worden gesteld dat:

- De herinrichting van het plangebied geen nadelig effect zal hebben op beschermde natuurgebieden in de omgeving.
- De aanbevelingen voor vogels in acht genomen dienen te worden.
- De werkzaamheden voor de overige soortgroepen in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben.
- Nader onderzoek noodzakelijk is naar Huismus, Kerkuil en Vleermuizen.
- Altijd rekening moet worden gehouden met de zorgplicht.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998.
- Folder “Buiten aan het werk?” Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten.
- Limpens, H. et al, Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Soortenstandaard Steenuil, december 2012. Dienst Regelingen.
- Soortenstandaard Kerkuil, december 2012. Dienst Regelingen.
- Vleermuizen en planologie, Cursusdictaat november 2014 . Zoogdierverseniging.
- Werkatlas zoogdieren Noord-Brabant. Zoogdierverseniging in samenwerking met andere organisaties, 2011.

Internetsites

- [www.bing maps](http://www.bing.com/maps)
- www.brabant.nl
- www.waarneming.nl
- www.rijksoverheid.nl/ministeries/ez
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.zoogdierverseniging.nl

6. Foto- impressie plangebied

Boven: Omgeving plangebied en zicht vanuit het erf op te herontwikkelen agrarisch perceel.

Midden: Zicht op de boerderij en Kerkuilenkast in de kapschuur.

Onder: Vaste rust- en verblijfplaats Steenuil in kapschuur en nestlocatie Steenuil in de Wilgen.

